

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про схвалення Морської природоохоронної стратегії України»

1. Мета

Проєкт розпорядження розроблено з метою досягнення та підтримки «доброго» екологічного стану морського середовища шляхом запровадження нових підходів з організації та здійснення державного управління станом довкілля Азовського і Чорного морів у межах внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України та прибережної смуги морів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Законодавча неврегульованість основних засад реалізації державної політики у сфері поліпшення екологічного стану Чорного та Азовського морів, яка не має належного відображення у жодному з програмних документів, ухвалених на державному рівні.

Статтею 363 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII (далі – Угода про асоціацію), передбачено поступове наближення законодавства України до права та політики ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до Додатка XXX до Угоди про асоціацію. Зокрема, Додатком XXX до Угоди про асоціацію визначено необхідність імплементувати положення Директиви № 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 року, що встановлює рамки діяльності Співтовариства у сфері політики з морського середовища (Рамкова Директива про морську стратегію).

Незадовільний екологічний стан Азовського і Чорного морів зумовлений впливом низки антропогенних факторів, які становлять тим більшу небезпеку, наскільки прискорюються кліматичні зміни в регіоні Азово-Чорноморського басейну.

Найбільший тиск на морське середовище чинять прибережна інфраструктура, сільське господарство, рибний промисел, мореплавство, туризм та рекреація.

До найбільш критичних показників стану моря та небезпечних факторів впливу можна віднести: евтрофікацію та її наслідки, значне забруднення морів токсичними та канцерогенними речовинами, мікробіологічне забруднення, зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття, скорочення обсягу морських природних ресурсів, включаючи запаси риби та інших водних біоресурсів, зниження якості рекреаційних ресурсів, виникнення загрози здоров'ю населення.

Упровадження Рамкової Директиви про морську стратегію ЄС передбачає розроблення та схвалення Морської природоохоронної стратегії, яка визначає головні напрями державної політики, встановлює природоохоронні цілі та індикатори, досягнення яких має забезпечити наближення екологічного стану та статусу екосистем до «доброго» екологічного стану, а також визначення «доброго» екологічного стану та підготовку плану заходів для досягнення «доброго» екологічного стану морського довкілля.

Розроблення державної програми морського екологічного моніторингу та запровадження оновленої системи морського екологічного моніторингу, що охоплює усі показники «доброго» екологічного стану, зазначені в Рамковій Директиві про морську стратегію, забезпечить здійснення поточної оцінки стану морського середовища та регулярне оновлення цілей для наближення екологічного стану та статусу екосистем до «доброго» екологічного стану.

Упровадження підходів законодавства ЄС у сфері охорони морського середовища та використання морського середовища з урахуванням екосистемного підходу та принципу інтегрованого управління буде сприяти поліпшенню стану довкілля, збереженню біо- та ландшафтного різноманіття, сталому розвитку галузей морегосподарського комплексу, перш за все рибальства, аквакультури, рекреації та туризму.

Прийняття нормативно-правового акта забезпечить започаткування нових правових і організаційних механізмів з охорони навколишнього природного середовища Азовського і Чорного морів на рівні стандартів ЄС та розроблення плану заходів щодо досягнення «доброго» екологічного стану морського довкілля, зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається схвалення Морської природоохоронної стратегії України, якою визначатимуться основні засади державної морської природоохоронної політики України на період до 2036 року. Механізми реалізації Морської природоохоронної стратегії передбачають, зокрема:

- розроблення та впровадження морських планів дій для досягнення та підтримки «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022 – 2027 та 2028 – 2034 роки;

- впровадження програми державного екологічного моніторингу морів України;

- встановлення порядку розроблення і затвердження планів інтегрованого управління прибережними територіями;

- розроблення та впровадження планів інтегрованого управління прибережними територіями Азовського і Чорного морів;

- оприлюднення Національної доповіді про досягнення «доброго» екологічного стану Азовського та Чорного морів як інструменту інформування щодо впроваджуваної морської природоохоронної політики та оцінки її ефективності.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Водний Кодекс України;

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України»;

Правила охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269 (із змінами);

Конвенція про захист Чорного моря від забруднення;

Конвенція ООН з морського права;

Міжнародна конвенція з запобігання забрудненню моря нафтою;

Міжнародна конвенція щодо втручання у відкритому морі у випадках аварій, які призводять до забруднення нафтою;

Конвенція про запобігання забрудненню морського середовища скидання речовин із суден та літальних апаратів;

Міжнародна конвенція про запобігання забрудненню з суден;

Конвенція про охорону Середземного моря від забруднення;

Директива 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 року (Рамкова Директива про морську стратегію);

Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 року (Водна рамкова директива);

план заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106;

Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2017 року № 275.

5 Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не матиме впливу на надходження та витрати державного та/або місцевих бюджетів.

Морська природоохоронна стратегія України є документом, що визначає стратегічні цілі і завдання державної політики щодо охорони та відтворення довкілля Азовського та Чорного морів, тому не потребує додаткових фінансових видатків за рахунок Державного бюджету України.

Виконання цілей та завдань Морської природоохоронної стратегії здійснюватиметься у межах планових видатків таких чинних бюджетних програм:

№ пп	Ціль та завдання Морської природоохоронної стратегії	КПКВК ДБ	КФКВК	Назва Бюджетної програми
1	2	3	4	5
1.	Забезпечення формування і реалізації Морської природоохоронної стратегії,	2701010	0540	Загальне керівництво та управління у сфері захисту довкілля

	зокрема формування нормативно правової основи для її імплементації			
1	2	3	4	5
2	Здійснення моніторингу морського довкілля	2701040	0530	Наукова і науково-технічна діяльність у сфері захисту довкілля та природних ресурсів
3	Здійснення природоохоронних заходів з покращення стану морського середовища	2701270	0540	Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля
4	Створення та охорона морських природно-заповідних територій	2701160	0520	Збереження природно-заповідного фонду
5	Охорона морських живих водних ресурсів, розвиток марикультури	2702010	0423	Керівництво та управління у сфері рибного господарства
		2702020	0423	Організація діяльності рибовідтворювальних комплексів та інших бюджетних установ у сфері рибного господарства
6	Забезпечення державного екологічного контролю за забрудненням морського середовища	2705010	0540	Керівництво та управління у сфері екологічного контролю
7	Підготовка планів управління річковими басейнами включно з прибережними морськими водними масивами	2707050	0421	Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами
8	Розвиток сфери водовідведення та будівництва міських очисних споруд в приморських містах та населених пунктах	2751610	0620	Впровадження та координація заходів проекту розвитку міської інфраструктури, заходів в секторі централізованого тепlopостачання України, надзвичайної кредитної програми для України та програми розвитку муніципальної структури України
		2751620	0620	Розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві
9	Розвиток морських портів та заходи щодо зменшення забруднення моря з морських суден	3107010	0810	Організаційне забезпечення реалізації інфраструктурних проєктів

Досягнення визначених Морською природоохоронною стратегією цілей і завдань здійснюватиметься відповідно до Дорожньої карти її реалізації шляхом виконання плану дій для досягнення та підтримки «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на відповідний період, який має бути

розроблений та затверджений протягом шести місяців після схвалення Кабінетом Міністрів України Морської природоохоронної стратегії.

6. Позиція заінтересованих сторін

У процесі опрацювання проєкту акта проводилися громадські консультації і обговорення. Проєкт акта було оприлюднено для обговорення на офіційному сайті Міндовкілля.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує розгляду Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудої сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

7. Оцінка відповідності

Проєкт акта відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, зокрема в частині імплементації Директиви 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 року про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища (Додаток XXX Угоди про асоціацію).

Проєкт акта не містить положень, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Проєкт акта не потребує проведення громадської антикорупційної та/або громадської антидискримінаційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Проєкт акта за предметом правового регулювання не має негативного впливу на:

ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення;

громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп;

екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Проект акта за предметом правового регулювання не містить ознак регуляторного акта.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін наведено у таблиці.

Заінтересована сторона	Вплив на реалізацію акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Наближення законодавства України до законодавства ЄС	Схвалення Морської природоохоронної стратегії сприятиме імплементації Директиви 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 року, що встановлює рамки діяльності Співтовариства у сфері політики з морського середовища (Рамкова Директива про морську стратегію), з урахуванням Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 року, яка встановлює рамки для дій Співтовариства у сфері водної політики (Водна рамкова директива). Це забезпечить виконання зобов'язань України за Угодою про асоціацію, визначених додатком XXX до неї
	Досягнення Цілей сталого розвитку, виконання інших міжнародних зобов'язань України	Схвалення Морської природоохоронної стратегії сприятиме досягненню цілей сталого розвитку, затверджених на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 р., зокрема Цілі 14 «Захист морських екосистем», виконанню міжнародних зобов'язань за Конвенцією про захист Чорного моря від забруднення, ратифікованою Постановою Верховної Ради України від 04 лютого 1994 року № 3939-12. Схвалення Морської природоохоронної стратегії та її подальше впровадження сприятиме також: залученню міжнародної технічної й фінансової допомоги; ініціюванню та реалізації інвестиційних проектів природоохоронного спрямування, які передбачають потенційне залучення як зовнішніх, так і внутрішніх інвестиційних ресурсів

Населення	Сприяння вирішенню нагальних екологічних проблем прибережних територій Азовського і Чорного морів	Метою Морської природоохоронної стратегії є досягнення та підтримка «доброго» екологічного стану морського середовища шляхом запровадження нових підходів з організації та здійснення державного управління станом довкілля Азовського і Чорного морів. Зазначене сприятиме вирішенню на державному рівні нагальних екологічних проблем прибережних територій Азовського та Чорного морів
-----------	---	---

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

«_____» _____ 2021 р.